

זמן תפס"ן

זמן תפס"ן מכוון למקצב הזמן של הנוער,
ומהווה במה לאפשרות הופעתו של שיח חדש
שז'אק לאקאן כינה "הכאב של הנוער"

גיליון 0 | פברואר 2015

- 2 דבר המערכת: עם השקת זמן תפס"ן עמרי ביכובסקי, אילנה רבין
- 3 הערות מקדימות לפסיכואנליטיקאי: גבריאל דהאן
שיעורים על נשירה ומציאות

זמן תפס"ן הוא כתב העת של עמותת תפס"ן: תחנה פסיכואנליטית לנוער

עורכים: עמרי ביכובסקי, אילנה רבין

"הנושר נושר בנפשו או בגופו, בלימודיו או במעשיו, מבית הוריו, מבית הספר, מחברת המבוגרים או מחברת בני גילו, והוא יכול להגיע עד כדי אובדן עולמו וחייו" אומרים גבריאל דהאן ואפרת קפלן בהצגת הרציונאל לייסוד עמותת תפס"ן והתחנה הפסיכואנליטית לטיפול בנוער. נשירה, אותה נוכל לאמץ כאחד השמות של משבר, היא ארוע בזמן – ארוע של זמן לא מסונכרן. ארוע שמקופלים בו "החתך, הזמן וההמתנה" הוא ארוע העונה ללוגיקה של משבר.¹

סיפרו של סלינגר' התפסן בשדה השיפון מהווה השראה. לאורך הימים הספורים בהם מזדמן לנו לפגוש את הולדן קולפילד (התפסן בשדה השיפון), אנו עוקבים אחר מאמציו הכושלים לסנכרן את עצמו עם הזמן הפועם של העיר ניו יורק, של בית הספר.

בין הזמן החברתי הנוגש, לבין הזמן של הסובייקט מתקיימת אי הלימה, עבור כל אחד ואחד. באי ההלימה הזו תפס"ן מתמקם. אי ההלימה הזו היא גם זירת פעולתו של המטפל. למקום טופולוגי זה בו מתייסדים זמן ומרחב בלוגיקה חדשה קרא ז'אק אלן מילר "מקום אלפא"². שם המטפל הוא "אובייקט נודד" והפסיכואנליזה "מתקן נייד שיכול לנוע בקונטקסטים חדשים", מקום להנחת האיווי של האנליטיקאי המכוון "לפתיחת מירווחים" זה של השיסוע הסובייקטיבי וזה של המיניות.³

פרויד מיקם את גיל ההתבגרות בזמן. אולם פחות בזמן כרונולוגי (שמא נאמר אפילו "ביולוגי") ויותר בזמן פעימתי. ההתבגרות היא פעימה שניה ביחס להזדקקות של הילדות – פעימה המופיעה לאחר ההשהיה של החביון. כך אנו מקבלים את שלושת האלמנטים של המשבר נוצקים אל תוך מה שעל הפרק עבור הנער: חתך, זמן, המתנה.

הסובייקט ההיפר מודרני חי בזמן מואץ – יש אומרים, מואץ עד לגבולו הפיזיקלי.⁴ זמן כזה מאיים לסגור את המרחב בו הסובייקט עשוי היה להתמקם כסובייקט. זה בודאי נכון עבור בני נוער, שאינם טבולים בנוסטלגיה לתקופות עבר רחוקות, ואולי אף איטיות יותר. במקום הזה מופיעים מה שויסנטה פלומרה קורא: "סימפטומים שלא עברו סובייקטיביזציה".⁵

במשלב החורק הזה שבין הזמן החברתי הדוחק בכרונולוגיה המואצת שלו, לבין הזמן הלוגי, הנחוץ לסובייקט; בין הזמן והמשך, בין הפעימה והחתך, בין ההאצה להשהייה, מבקש זמן תפס"ן לתת במה למה שבעקבות לאקאן אפשר לכנות כאפשרות שייוצר שיח חדש שייקרא "השיח של הכאב של הנוער".⁶ מעל במה זו נכוון, בהשראת "הזמן הלוגי" של לאקאן, אל המאמץ לתפוס את המקצב של הזמן של הנוער. יחד עם הנכחת מקצב זה נכוון לרווח בתוכו את "הזמן להבין", ואולי אף קודם לכן את "הזמן לראות" הנמחצים כיום בסיחורר הזמן ההיפרמודרני המופיע במגוון גירסאות של דחיפות ודחיפה אל"הזמן לפעול".

זמן תפס"ן לקח על עצמו את משא הזמן המואץ של השדה החברתי בו אנו פועלים. לצורך כך מוזמן כל אחד מהמכותבים של זמן תפס"ן, בדיסציפלינות השונות המשיקות ל"כאב של הנוער", לקחת חלק פעיל במסע תוך עיצוב

¹ Ansermet, F., The Poster, Moments of Crisis, NLS Messenger, <http://www.amp-nls.org/page/gb/49/nls-messenger/0/2014-2015/1722>

² מילר, ז'א., לקראת PIPOL 4 (תרגום: פיז'וטקה, א.) אוחר מתוך: דורא, <http://www.dor-a-lacan.com/84023/%D7%A7%D7%A8%D7%90%D7%AA-%D7%A4%D7%99%D7%A4%D7%95%D7%9C4>

³ Naveau, P., The desire of the analyst. Hurlly Burlly, No 11 may 2014, p. 90

⁴ Virilio, P. (2006). Speed and Politics. (M. Polizzotti, Trans.) Los Angeles: Semiotext(e).

⁵ Palomera, V., PIPOL 4 – Call for Papers, <https://groups.yahoo.com/neo/groups/LacanianCompass/conversations/messages/277>

⁶ Lacan, J., (1972) On Psychoanalytic Discourse, (Trans: Stone, W. J.), http://web.missouri.edu/~stonej/Milan_Discourse2.pdf

הקצב והתכנים של מרחב זה. כפי שאומר אריק לוראן, "היחס שלנו לאי-ידע הוא המשאב הכי יקר שלנו שמייסד אינטרדיספלינריות"⁷

זמן תפס"ן יצא לעיתים קרובות, במתכונת קומפקטית, ויכוון להציב את המידי והאקטואלי כרוכים באותה השהייה החיונית למופעי הסובייקט על כל גווניו.

זמן תפס"ן מציע כמה במות להשתתפות פעילה של השותפים למסע/משא:

- **חרשנים** – כתיבת מאמרים קצרים, או תרגומים בנושאים הנוגעים לסוגיות שיאירו מזוויות שונות את "הכאב של הנוער"
- **חיישנים** – תגובות מהירות ואקטואליות לתופעות חדשות (ידיעות בעיתונות, חקיקה, ארועים שעלו לבמה הציבורית) – כל מופע שילכוד משהו מהנראות החומקת.
- **גלשנים** – במקום ה Talk Back מוצע ה Talk Up-front – אמירה סובייקטיבית ומחייבת. בתנועה גלשנית **זמן תפס"ן** יגלוש על הרוח שתשיבו במפרשיו, באמצעות תגובותיכם.
- כמוכן נפרסם הודעות על פעילויות תפס"ניות הנוגעות לכל קהל הקוראים של **זמן תפס"ן**.

ברוח הזמן נברך על השתתפות פעילה, זריזה ומתמשכת. נשאף לפרסם כל טקסט שיופנה אלינו, בכפוף לשיקולי עריכה. את הטקסטים יש לשלוח למיילים:

עמרי ביכובסקי – omri.bichovski@gmail.com

אילנה רבין – ilnarabin@gmail.com

מערכת **זמן תפס"ן**

אילנה רבין, עמרי ביכובסקי

* * *

הערות מקדימות לפסיכואנליטיקאי

שיעורים על נשירה ומציאות

בעקבות הקמת התפס"ן – תחנה פסיכואנליטית לנוער

גבריאל דהאן

חלק I

מקימים מפעל

מקימים מפעל: התפס"ן - תחנה פסיכואנליטית לבני נוער. להקים- הינו אקט. באקט הזה של הקמה נחוצה חבירה של אחדים. בהקמה הזו, אמנם בדומה להקמה של בית, נחוצה הישענות על עמודי תווך, אך שלא כנהוג - יהיה עלינו לצקת אותם תוך שאנו נשענים עליהם, זוהי לוגיקה פסיכואנליטית. שניים במספר הם העמודים שישמשו אותנו:

⁷ לוראן, א., נטישת האחר ורישום הסימפטום, חוברת #1 CIEN

האחד יתייחס לגורלותיה של הפסיכואנליזה בישראל, השני עניינו הגורלות של מה שנוהגים לכנות "מתבגרים", או מה שפעם נהגו לכנות "בני נוער" - שכן בימינו המתבגרים אינם עוד רק בני נוער- כפי שהם נגלים לנו באמצעות תופעת הנשירה שלהם מן המוסדות שהקצתה להם החברה. גורלות אלה נכרכים זה בזה ביותר מאופן אחד באמצעות מה שאנו כוללים במונח דיסקורס ולכך ארצה לייחד את הדברים הבאים.

מה זה אומר? זה אומר למשל שהאפקטים הפסיכואנליטיים אינם מותנים במה שמכונה בפסיכותרפיות שונות ה-setting, כי אם בדיסקורס, כלומר, בהצבתם של צירים סימבוליים על ידי פסיכואנליטיקאי, ללא תלות במקום של חדר עבודתו, אף לא בכרטיס הביקור של זה אשר בא אליו. האקט האנליטי אינו מותנה בקלישאה המפורסמת משנות השבעים של ארבעת ה-s' כאפיון הכרחי של זה אשר ימצא מתאים לאקט זה בין אם כאנליזנט בין כפסיכואנליטיקאי. תחת זאת ההתניה היא בהתנסות דיסקורסיבית אשר תאפשר למצוא מענה בתוך מה שמתנסח כשאלה בגוף השאלה וגוף השואל. על גבי האוריינטציה הזו הדיסקורסיבית אנו יכולים להניח את הבסיס הלוגי-אתי להקמה של תחנה פסיכואנליטית, שאת יעילותה אין בכוונתנו למדוד על פי מספר המיטות/הספות שלה כפי שנוהגים במקדשי הסטינג והפרוטוקולים של הרפואה. לו היה הפסיכואנליטיקאי מותנה באלה כי אז לא היה ניתן לדבר ברצינות על האפשרות של התחנה הזו.

הנווד האקסטימי

תחנה מעין זו ביחס לפסיכואנליזה הינה למעשה מקום של גלות אשר מגלם את מה שהינה הנשירה ההכרחית של הפסיכואנליטיקאי עצמו מתוך החברתי ולתוכו – זהו הפסיכואנליטיקאי כ-"נווד אקסטימי". ז.א. מילר עושה עבורנו הבחנה באמצעות המונח שטבע-"המקום אלפא"- בין הפסיכואנליטיקאי לבין הפסיכואנליזה⁸. המקום אלפא מאפשר לנו להתייחס לפסיכואנליטיקאי בתרבות, בחברה, כאל אובייקט נוודי: "המושגים הלאקאניאנים של האקט האנליטי, של הדיסקורס האנליטי, והסיום של האנליזה כ-pass עבור הפסיכואנליטיקאי מאפשרים לנו לתפוס את הפסיכואנליטיקאי כאובייקט נוודי, ואת הפסיכואנליזה כמכשיר נייד, המסוגל לנוע לתוך הקשרים חדשים, ובמיוחד לתוך מוסדות". בהבניה הזו הפסיכואנליטיקאי הוא האובייקט הנוודי הפסיכואנליזה היא המכשיר הנייד בידו.

אפשר, מפרספקטיבה מסוימת, לומר שהפסיכואנליזה הינה אותה המצאה אשר הקצתה באופן חדש מקום בתוכי הדיסקורס החברתי למה שהינו חוצן. אין היא ההמצאה היחידה שעונה לאפיון הזה, אמנם יש לה את הייחוד שלה, אך יש לה גם מן המשותף עם המצאות אחרות. החוצן האנושי, החוצן שהינו האנושי, זכה להמצאות "חברתיות" לכול אורך ההיסטוריה – המתמטיקה, למשל, אינה פחות מקום מפגש עבור חוצנים ממה שהנו הדיסקורס של הפסיכואנליטיקאי- לכן אפשר לכתוב את ההיסטוריה האנושית גם כהיסטוריה של המצאות מעין אלה. על כל פנים על "הנווד האקסטימי" מוטל לנצל את מה שמתאפשר לו, לנצל את הניידות הביזארית שלו שכן "יש לו חובות לתקופתו". הנוודות הזו תבוא לידי ביטוי באופן נוסף במבנה הפעולה של תחנה זו: הפסיכואנליטיקאי יקים את התחנה הזו כדי לגלות ממנה גם כן- ועל כל מי שיצטרף להקמתה מוטל להקימה מחדש, ההקמה הקולקטיבית לא תוכל לפטור מן ההקמה אחד, אחד - לגלות ממנה ולשוב אליה מחדש. היא תהיה עבורו אורחן, תחנה על הדרך, מקום לשוב אליו "על הדרך" במסעותיו, כוורת לפרוק בה מגררי האבקה וטיפות הצוף בשובו משוטטות בחוצות החוצנים. המוסדות של התחנה תקום על גבי חריצות של הלוח ושוב, של "משוט בארץ ומהתהלך בה" ומהמאפיינים שייקבעו על ידי איווי של פסיכואנליטיקאי בהם יהיה צורך להיווכח.

ברוח הזמן שלנו אפשר לומר שגם "הנייד" המוכר של כל אחד, האובייקט החברתי המובהק "המתבגרי" בן זמננו, "הנייד" הזה שהחליף את "הנשיר" הישיש של זמנים עברו, קרי את "הנווד" ללא גיל והמשוגע, הינו אף הוא, באופן

⁸ J.A. Miller, "Towards PIPOL 4", Transcription by C.Bonningue of J.A. Miller's talk during the PIPOL 3 Study Days, June 30th and July 1st 2007. The title of the Study Days was "Psychoanalysis in Close Tuoch with the Social"

פרדוקסאלי, המצאה של מקום חברתי עבור החוצן – החוצן שהינו כל מתבגר, שמספח לעצמו בימינו יותר ויותר שנים משנות חיי אדם. זהו "נייד" שהפך להיות אינדקס של ההתבגרות עצמה, כל בעל נייד הינו מתבגר, קרי, אחד 5 הנמנה עם מאמיני הנייד. שכן, מתבגר הינו זה שאהבתו סובלת, אשר תחת הוודאות של אבדנה היא סובלת מן הספק המכרסם, מן התשובה שמבוששת להגיע, מן הדאגה, מן הפרידה, מן הפריצה של המועקה כאשר הזמן והמקום פולשים בממשותם, כשאמונתו היא שהנייד ישחרר אהבה זו מסבלותיה. כמובן שזה מסתבך בדומה לאמונה באל שלא עונה, או שלא עונה באופן ברור, או מייד, כדי לפתוח את המרחב לפעלתנות הפרשנית.

לעיתים "הנייד" הזה נותר המקום היחיד והאחרון לחוצן, זה שנשלל מכל כתובת, שמודיע שלא נותר עוד אל מי לפנות - מקום צרוף ללא כל גוף שתופס אותו, התמסרות גמורה לכך שכאשר תִּעָלַם מן העולם, האחר שאיננו, אולי אף "המבוגר שאיננו", הוא, ידע היכן נעלמת. במובן זה הנייד הינו יותר מאשר איבר של אוננות, הוא "צ'יפ" מטעם האחר הזה, איבר של רישות ואיכון כנקודת ציון במפה. זהו צ'יפ שיכול להיות עוד זמן מה גם אחרי שהגוף הנשא התכלה. המתבגר שנלכד בייאושו יכול לפנות אליו שוב ושוב כדי להיווכח בכך שאין אחר לאחר הזה שאליו אפשר לפנות. הצ'יפ הזה אם כן, הינו הגרסא של אחר שלא קיים אך גם שאין לו גוף לבד מגופו של המכשיר. הרי לנו הצורה בת זמננו להעניק לכול דורש שידו משגת, תרתי משמע, קשר עם האחר שלא קיים באמצעות גופו הטכנולוגי של מכשיר קשר שנלווה אליו בכל אשר ילך – האחר הפך להיות מעין קבוע באמצעות הגילום המטריאלי הטכנולוגי – מטריאליזציה של האחר שאחריו ואחרי חסרונו, בין השאר, חתרנו באמצעות האנליזה.

נוכל לפנות בחזרה אל פרויד ואל האופן בו הוא מתאר את הציביליזציה כאיבר נוסף של הגוף⁹, מעין מערכת הגברה של גופו, כאשר חסרונו או קלקולו הופכים מקור נוסף מחולל סבל. אפשר שנקרא את הציביליזציה הזו כאחר אשר בנתיב הזה של ההגברה של איברי הגוף, הגוף הזה אשר מסמן את האחר, כצורה של הנכחת האחר שאיננו. זהו אחר אשר מאפשר למעשה הבנייה של מציאות עבור הסובייקט שמציאותו הופכת רופפת או נזילה מדי. אלה היו פני הדברים במקרה של נערה מאומצת שלא ידעה מנין היא באה אף לא לאן היא הולכת. האימוץ שלה הפורמאלי נשען על הצדקה רעועה שחייבה אותה מבלי שידעה על כך: היא הובאה כמתנה לבת הביולוגית של זוג הורים מבוגרים אשר לא יכלו לספק "לנסיכה" שלהם אחות ביולוגית. לשם כך היה עליה להיות קטנטונת עבור הבת הביולוגית ואת האם המאמצת לא לעזוב כלומר, לומר לה כל דבר ואילו עם האחרים לשתוק. היא מקבלת לידה מתנה מאביה המאמץ גרסא חדשה של "נייד". הוא נבדל מקודמו לא רק בזה שהוא היה מדור חדש – שכן גם "האיברים" הללו כבר כפופים למניין השנים, דור חמש למשל ב'נְיִידִית' משמעו חמש אחרי הספירה - אלא גם בזה שמידותיו היו גדולות בהרבה מאלה של קודמו. הנערה נקלעה למצוקה. היא לא יכולה הייתה להרשות לעצמה עד אז ללכת ברחוב או לנסוע באוטובוס אלא אם כן אחזה בידה את המכשיר הנייד. כאן אנו נתקלים באופן חשוף כמעט לגמרי בשאלת המציאות ואבדנה. זהו פרויד שקושר למעננו, את המציאות והגוף ומניחם במישור אחד. הנה מה שאנו קוראים בחיבורו 'האגו והאיד' משנת 1923: "הגוף עצמו, ומעל הכול המעטפת שלו, הינו מקום שממנו נובעות התפיסות החיצוניות והפנימיות כאחד. זה נתפס באותו אופן כמו כל אובייקט אחר, אלא שביחס למגע יש לו שני אופני תחושה, האחד שקול לתפיסה פנימית...האגו הינו קודם לכול גוף-אגו; אין הוא רק ישות של פני שטח כי אם הוא עצמו פרויקציה של פני שטח...".¹⁰ כלומר: האגו באופן אולטימטיבי נגזר מתחושות גופניות, בעיקר מאלה המגיעות מפני השטח של הגוף. אפשר אם כך להתייחס אליו כפרויקציה מנטאלית של פני השטח של הגוף, ולבד מכך כפי שראינו, הוא גם מייצג את פני השטח של המכשיר המנטאלי. ובכן האגו הזה שפרויד מתאר כמה שהינו בראש ובראשונה אגו-גוף הינו אותו אחד שהוא מכנה עבורנו גם כאגו-מציאות. זהו אותו אגו אשר מייצר שיפוטים לגבי הקיום הממשי של דבר מה אותו אנו מדמיינים. הנערה הצעירה לא יכולה הייתה עוד לאחוז כהרגלה בנייד החדש שהיה גדול מכפי מידות כף ידה. הדבר חולל אצלה אפקט של אבדן מציאות. אבדן במובן של הביטחון בהתמצאות ובמה שעלול לקרות לה בלכתה ברחוב או בנסיעה באוטובוס. הנייד בהקשר הזה מופיע כעמוד תווך שעל אף שנראה כאיבר-תוסף, איבר-תותב של גופה, בפועל הוא ממלא את מקומו של עמוד תומך אשר מאפשר לה להלך בבטחה

⁹ S. Freud, Civilization and its Discontent[1929], S.E., vol. XXI, p. 90-92.

¹⁰ S. Freud, The Ego and the Id, S.E. Vol. XIX, part II, p.19-27.

מסוימת ולהתנייד בתוך המציאות כשייכת לה. הנייד במובן זה הינו דווקא הקבוע שמאפשר לה להפוך לניידת. העובדה שהנייד הזה תפוס ביד לא בהכרח חושף מיד את היחס שבינו לבין מי שהיד שייכת לו. עבור הנערה הזאת שנטתה להתעלף וליפול ברחוב, או באוטובוס, או בבית הספר, ולשתוק בכל מקום מחוץ לביתה, להצליח לשאת את העמוד הזה, שהוא יותר מאשר מקל הליכה, בתוך התיק שלה, ולנוע ממקום למקום למרות שהיא כבר לא אוחזת בו בכף ידה, אינו עניין של מה בכך. במובן זה ההבחנה של פרויד מגיעה אל אישושה באופנים שהוא עצמו לא יכול היה לדמות אף לא באגדות. זאת משום שבנייד הזה היה מקופל גם עולמה החברתי, האפשרות שלה להיפרד במידת מה ממה שקבע אותה. המפגש החברתי שלה התרחש בזירה הוירטואלית שבה הגוף של המפגש פנים אל פנים נחסך ממנה, כך אפשר היה שהמידות הזעירות של גופה, גוף של ילדונת שעצר את גדילתו, ואולי אף שנאסר עליו לגדול, לא יהוו עוד מכשול במפגש מעין זה.

באופן זה המשוטטים-המכורים הללו שגופם נעלם והולך הופכים להיות, על גבי היותם אלים- תותביים, לאלים- וירטואליים במובן זה שהיכולת שלהם להתגבר על מרחקים, קליטה, זיכרון, מהירויות וכה הלאה היא כמו של אלי האולימפוס בעוד נוכחותם הגופנית הארצית שייכת בעיקר לסיפורים. מה שהיה עשוי להפריע לשלווה הא-גופנית הזו הינו מה שפרויד נסח כעיקרון המציאות, אשר כידוע לכם הינו עיקרון שעובד בשירות הסיפוק במובן זה שהוא מציין את החיפוש אחר הסיפוקים הממשיים לנוכח הכישלון של הנטייה של מה שקרוי ה-wish-thinking- ההלוצינטורי, הסיפוק ההזוי. באופן פרדוקסאלי העיקרון הזה דווקא הוביל אותה לצאת מביתה ולהתעלף בציבור. המקרה של הנערה הזעירה הזו והנייד הינו גם עדות לעובדה שנוטה להיות מוסתרת, שיהא אשר יהא המרחק שהמכונה-מכשיר-איבר יפתחו ביחס לגוף הם לא יצליחו להעלים את הנחיצות, מינימאלית ככל שתהיה, בגוף בפעולה שיהא חשוף לכול הפגעים שמזמנת לו המציאות הפסיקאלית, הביולוגית וגם החברתית על כל היבטיה: תאונות, טרור, פיגועים או מגיפות עונתיות ואחרות שמתפשטות על פני היבשות משום שבני האדם נודדים ביניהן במטוסים ואניות, או כמו שזה עבור הנערה הצעירה החרדה שאוחזת בה באוטובוס כאשר מישוה מתיישב לידה או כאשר נמנע ממנה לצאת בקלות מן הדלת.

עם כול מה שנאמר לעיל לא נוכל שלא להניח ראשית לכול שהפניה לנייד אינה כי אם גלגולה של אותה תנועה ראשונית של הפעוט בזרועות אמו מול המראה של הפניית מבטו לאחור לעבר המבוגר, לעבר האחר, שמאשרר את מה שמשתקף במראה מלפנים וכורכם יחדיו, את הבבואה ואת הסובייקט על גבי החתך שלא ניתן יותר לאיחוי - פרוטוטיפ ספקולארי לעובדה שהסובייקט מכונן עצמו במקום של האחר. הגרסא בת זמננו שמראה את זאת ש"שלב המראה" לאמתו של דבר איננו רק שלב, היא תופעת ה"סלפי" (selfie). זהו תצלום עצמי באמצעות "הנייד" שמועלה לרשת החברתית ואשר עשוי לזכות תוך פרק זמן קצר ל"השתתפות" של אנשים בחוויית המצטלם. אלה מצדם משגרים לשולח את ה"לייק", או כל התרגשות נבחרת אחרת ממדף ההתרגשויות שהן ready-made, מעין גרסא בת ימינו של מקהלה יוונית שמתרגשת במקום הצופה. זה מה שמכונה רשת חברתית. זהו רישות בן זמננו, או אם תרצו "תופעת מראה" - מה שהיה שלב בניסוח של לאקאן מקבל את "הסטאטוס" שלו (שהינו כשלעצמו ביטוי מובהק של הרשת) כצורת חיים חברתית כמעט פרמננטית אשר במובן מסוים ערה הרבה יותר, במישור של הפעולה, לעובדת הפיקציה כמבנה של האמת. הסובייקט מביט בעצמו כמצולם וכדי לקבל אישור לערך של מה שחוזר אליו ממסך הצילום, אין הוא מפנה את מבטו לאחור לעבר זה ש"בזרועותיו" הוא נמצא, כי אם משלח את התמונה על פני הרשת החברתית שמתבוננת בו מתבונן בעצמו כמתבונן בה. זה יכול להגיע לידי כך שגם אם הוא נמצא בקרבה אינטימית-פיסית עם מאן דהו נוסף הוא עשוי להעדיף להראות עבורו על גבי מסך הצילום בהעניקו להשתקפות ערך שגובר על הקרבה הפיסית בפועל. מה שמוחזר מן האחר-הזולת הן כאמור מילות ה"לייק" למיניהן. המילים כשלעצמן לא חשובות מה שחשוב הוא המספר, מספר המגיבים. המבט מתורגם ומוחזר כמספר. הנה, בשינוי קל של אותיות, בהשמטה של צליל אחד, הצליל האחרון: selfie במקום selfish נוצרה חברתיות מסוג חדש אשר חושפת את הרשת החברתית ככסות להתענגות אוננותית אשר משיגה את המקצב הפאלי שלה באמצעות הספירה והמספר. האין זה מה שלאמתו של דבר מחליף את הגרסא היוונית של דע את עצמך? תתבונן בעצמך במקום דע את עצמך? אלא שעלינו גם להבחין בכך שיש בפרקטיקה "הסלפית" הזו - אשר לא מעט פסיכואנליטיקאים חסידי מושג הסלף, כמו

וויניקוט, או קוהוט וודאי היו חוגגים אותה לו היו עדיין בין החיים - מימד נוסף, זה של הבניית סצנה. מימד זה חשוב לענייננו שכן הבמאים המובהקים והלוהטים ביותר של הסצנה בת זמננו הינם בני הנוער. אפשר שמתמיד 7 המתבגר היה "הסצנריסט" של כל דור ודור בתרבות שכן מתבגר הוא כולו סצנה. זה על גבי הסצנה, אשר תחומה בין ההתאבדות לבין הרצח, שהמתבגר מנסה להצליח לחיות "בעולם". הסצנה, בין אם היא על במת היחסים עם ההורים או היחסים עם הממסד, ובין אם בהתמקמות בקרב בני אותו גיל, ביחסים עם המין האחר או עם בני אותו מין – שכן כל אלה אינם כי אם פְּמוֹת לעת מְצָא להתרחשות במימד אחר של סצנה אחרת - היא מרכיב יסודי בנשירה בה מדובר: הנשירה היא תמיד סצנה של נפילה, או נפילה מן הסצנה, אשר עשויה בגבול שלה להגיע לנפילה מן "העולם" במימד של ה- Nieder-kommen Lassen הפרוידיאני.

לא יהא זה מופרך לומר על פסיכואנליטיקאי שהוא גרסא מוקדמת של "נייד". אפשר אף להגזים ולומר שהוא היה תנאי הכרחי להמצאת הנייד הזה, שכן הוא נשען על מודוס של נוכחות מתמדת, נוכחות ללא הפסקה של הסובייקט והאחר. אך נסתפק בכך שנאמר שהמצאת הפסיכואנליטיקאי והמצאת הנייד שולחים אותנו לאותו גורם אשר חולל את המצאתו של הסובייקט של המדע. על כל פנים, אותה מראית עין של האובייקט a שמתייצב כסוכן-מכשיר בדיסקורס של הפסיכואנליטיקאי-נייד, בין אם ככזה אשר מנייד אליו את שאר העולם, אחד-אחד, בשעה שהוא עצמו נותר במקומו ובין אם ככזה אשר נודד מאחד לאחד - בכל מקרה הוא מכשיר נייד שיכול לפעול את פעולתו, אפילו מתחת לאדמה. אלא שכמו הנייד שתלוי בפונקציה שלו בתחנות ממסר כך גם הפסיכואנליטיקאי מעוגן בחברתי כתחנת ממסר. התחנה שאנו מקימים כתחנת ממסר עבור הפסיכואנליטיקאי הינה כשלעצמה בחברתי. אמנם איננו מקימים אותה מתחת לאדמה, אך אפשר שנצטרך לחפור מתחת לאדמה כדי לגרד את האמצעים לקיימה על פני האדמה, אותה אדמה שמכונה בימינו קרקע הנדל"ן שהיא כבר לא האדמה של החקלאות. זה מה שאנו עומדים לחולל, להקים את התפס"ן בשדות הנדל"ן, שדות הנכסי דלא נייד, שדות הנפש דלוקת הנשירה, זו שהנשירה מכל מקום, או זמן, הופכת עבורה לְדִלְקָת, לְדִלְקָה הכרחית. אלא שמשום שהפסיכואנליזה היא בעיר מה שנקים יהא התפסן בשדות הנדל"ן.